

Overzicht totalen

	Tietjerksteradeel	Noord-Friesland
Totaal uitgekeerd in 2002	€ 192.502,75	-
2003	€ 457.856,97	-
2004	€ 859.981,30	-
2005	€ 1.087.262,71	-
2006	€ 2.411.886,38	€ 98.732,03
2007	€ 522.561,17	€ 46.886,01
2008	€ 1.189.628,68	€ 65.887,24
2009	€ 937.080,27	€ 89.139,85

Totaal uitgekeerde vergoedingen € 7.658.760,23

€ 300.645,13

Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân

Jaarverslag 2009

Vooraf

Overeenkomstig besluiten van de Commissie Bodemdaling werd door de Nederlandse Aardolie Maatschappij BV (NAM) in de loop van het verslagjaar ruim € 1 miljoen uitgekeerd om schade als gevolg van bodemdaling door aardgaswinning in haar concessie- of wingebieden

Tietjerksteradeel en Noord Friesland te vergoeden dan wel te voorkomen. Het totaal van door de NAM uitgekeerde vergoedingen sinds de start van de commissie komt hiermee op circa € 8 miljoen. Inmiddels is de commissie bezig aan het tiende jaar van haar bestaan. Mijn indruk is dat de commissie op haar werkterrein in de loop der jaren is geaccepteerd als een objectieve en deskundige instantie.

In het verslagjaar is de heer J. van den Kerkhoff als commissielid opgevolgd door de heer W.P.C. Zeeman. Enkele dagen nadat wij afscheid van hem hadden genomen als commissielid, kwam het ontstellende bericht dat Jaap van den Kerkhoff was overleden. Hij heeft onze commissie vele jaren met zijn kennis en wijsheid gediend. Wij zijn hem daar dankbaar voor.

Drs. F. van der Ploeg, voorzitter

Werkzaamheden

De commissie heeft in de verslagperiode vijf keer vergaderd en wel op 17 februari, 21 april, 22 september en 17 november te Assen en op 30 juni in Dokkum.

In directe aansluiting op deze laatste vergadering werd in samenwerking met de gemeente Dongeradeel en Wetterskip Fryslân een werkbezoek gebracht aan het dalingsgebied in Dongeradeel. Voor het gebied Dongeradeel is in 2009 door Wetterskip Fryslân verder gewerkt aan een maatregelenplan bodemdaling. Mogelijk dat dit maatregelenplan in combinatie met het gebiedsplan Nije Maaie tot uitvoering komt.

Begin 2009 heeft de commissie op verzoek van de gemeente Tytsjerksteradiel ingestemd met de aanpassingen van de riolering in Bergum. Deze werkzaamheden zijn in 2009 voor een belangrijk deel uitgevoerd.

Tevens zijn in 2009 de aanpassingen van het park Eeburcht in Bergum afgerond.

Tot slot is een verzoek van het waterschap voor afkoop van waterhuishoudkundige maatregelen goedgekeurd voor het gebied Bergum Midden. Voor het gebied Bergum Oost werd door de commissie een verzoek tot een dergelijke afkoop in behandeling genomen.

Vermeld kan nog worden dat nagenoeg de volledige commissie en het secretariaat op 19 juni heeft deelgenomen aan een symposium/workshop over het meten van bodemdaling georganiseerd door de Tcbb.

Voor verdere informatie en de kosten wordt verwezen naar de in dit verslag opgenomen overzichten en naar www.bodemdalingfryslan.nl

Partijen

De Overeenkomst Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân is gesloten door enerzijds de Nederlandse Aardolie Maatschappij BV te Assen en anderzijds de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân. De overeenkomst voorziet in de mogelijkheid dat andere belanghebbenden tot de overeenkomst toetreden en op de wijze als in de overeenkomst is voorzien, een verzoek tot vergoeding van kosten indienen. Andere belanghebbenden (overheidslichamen, bedrijven, instellingen, particulieren) kunnen zich aansluiten door de Verklaring van Toetreding te ondertekenen waarvan het model door de commissie is vastgesteld. Van deze mogelijkheid werd in 2009 geen gebruik gemaakt.

Ter illustratie enkele gemalen die in verband met bodemdaling met een bijdrage van de NAM zijn gebouwd of gerenoveerd. Boven gemaal Koemeer, linksonder gemaal Suawoude-oost en rechtsonder gemaal Nieuwe Diep.

Samenstelling van de commissie per 31 december 2009

De commissie bestaat volgens de overeenkomst uit vier deskundigen, waarvan Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân en het bestuur van Wetterskip Fryslân er elk één benoemen en de NAM er twee benoemt. Tevens is in de plaatsvervangings voorzien. De commissie is als volgt samengesteld.

Benoemd door de provincie

1. Drs. F. van der Ploeg, Voorzitter	Oud griffier van de Staten van Fryslân
2. Ir.drs. P.L. Lap (plaatsvervanger voor 1.)	Oud directeur Wegen en Kanalen van de provincie Fryslân

Benoemd door Wetterskip Fryslân

3. Ir. W.G. Epema	Oud directeur ingenieur van Hoogheemraadschap Alblasterwaard en Vijfheerenlanden
4. Ir. W. P.C. Zeeman (plaatsvervanger voor 3.)	Geohydroloog

Benoemd door de NAM

5. Mr. A.H.Oude Elferink, Vice-voorzitter	Voorheen juridisch adviseur NAM
6. Ir. A. van der Werf (plaatsvervanger voor 5.)	Oud directeur ingenieursbureau Oranjewoud
7. Prof. ir. K.d'Angremond	Emeritus hoogleraar TU Delft
8. Dr.ir. J.H.A. Struik (plaatsvervanger voor 7.)	Voorheen offshore manager bij de NAM

De leden zijn voor een periode van drie jaar benoemd tot 15 mei 2012.

Secretariaat

Aan de commissie is een secretariaat toegevoegd dat is ondergebracht bij Wetterskip Fryslân te Leeuwarden. Secretaris van de commissie is sinds 1 januari 2001 ir. F.H. van Veen te Groningen. Assistent-secretaris en als zodanig contactpersoon is mr. H.J.Dijkstra. Het postadres van de commissie is: Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden. Het secretariaat is bereikbaar onder telefoonnummer 058-2922794 en per mail: hdijkstra@wetterskipfryslan.nl. Voorts is meer informatie te vinden op www.bodemdalingfryslan.nl

Taak van de commissie

De commissie heeft tot taak omtrent een met redenen omkleed en zo veel mogelijk gedocumenteerd verzoek, een aanbeveling te doen waarin met redenen omkleed wordt aangegeven:

- welke handelingen, werken of werkzaamheden aan te bevelen zijn als maatregelen die redelijkerwijs noodzakelijk zijn ter voorkoming, beperking of herstel van schade ten gevolge van bodemdaling door aardgaswinning.
- welke kosten, hetzij van vorenbedoelde maatregelen, hetzij anderszins (compensaties) de NAM naar het oordeel van de commissie zou moeten vergoeden overeenkomstig de regels van de overeenkomst.

Bodemdalingprognoses en metingen

Prognoses

De commissie baseert zich bij haar besluitvorming onder meer op de meest recente prognoses inzake de toekomstige bodemdaling. Op basis van de overeenkomst is de NAM gehouden tot regelmatig onderzoek, waterpassingen en metingen ten einde de voortgaande feitelijke bodemdaling door aardgaswinning in beeld te brengen en een zo nauwkeurig mogelijke eindprognose op te kunnen stellen. De prognoses dienen door de NAM ten minste eenmaal per vijf jaar aan de provincie te worden voorgelegd. De meest recente prognoses voor de NAM concessies Tietjerksteradeel en Noord Friesland zijn opgenomen in het NAM-rapport met als kenmerk nr. EP200512202238 en is getiteld "Bodemdaling door Aardgaswinning, NAM-velden in Groningen, Friesland en het noorden van Drenthe, Status Rapport 2005 en prognose tot het jaar 2050 (eindfase).

Metingen

In haar vergadering van 21 november 2000 heeft de commissie ingestemd met een programma van hoogtemetingen dat ook wordt aangehouden voor het aangrenzende gebied in Groningen, dat wil zeggen ten minste eens per vijf jaar middels waterpassing een grote of uitgebreide hoogtemeting over het gehele gebied, zo nodig tussentijds aangevuld met een kleine beperkte hoogtemeting. De laatste hoogtemeting heeft plaatsgevonden in 2008. De resultaten daarvan zullen naar verwachting medio 2010, gelijktijdig met de nieuwe prognose, door de NAM naar buiten worden gebracht.

De vier fases van een claim

Bij de afhandeling van claims kunnen veelal vier fases worden onderscheiden:

Fase 1 onderzoeksfase, planvoorbereiding.

In deze fase worden de gevolgen van de bodemdaling door aardgaswinning geïnventariseerd en worden zonnig oplossingen ontwikkeld en afgewogen om schade te voorkomen of te compenseren. Voor deze oplossingen worden globale kostenramingen en tijdschema's opgesteld. Fase 1 eindigt met een principekeuze voor een van de mogelijke oplossingen.

In **fase 2** wordt deze oplossing vervolgens uitgewerkt.

De definitieve situering wordt bepaald evenals vorm en afmetingen. Gedetailleerd (waterloopkundig en/of grondmechanisch) onderzoek vindt plaats. Onderzocht wordt welke vergunningen nodig zijn en welke procedures moeten worden doorlopen. Tijdschema's en kostenramingen worden verfijnd.

Fase 3 dient als voorbereiding van de uitvoering. Aan de orde zijn zaken als grondaankoop, verkrijgen van vergunningen en opstellen van bestekken en contracten.

In **fase 4** volgt de uitvoering.

In haar vergadering van 22 september 2009 heeft de Commissie besloten de nota Procedure Voorbereiding en Uitvoering van Werken uit te breiden met een zinsnede waarin wordt opgenomen dat "de opdrachtgever binnen 6 maanden na oplevering van een werk de eindafrekening toestuur". Een en ander is concreet geëffectueerd door in de tekst bij Fase 4 een regel toe te voegen luidende: "uiterlijk 6 maanden na de oplevering van het project".

OVERZICHT CLAIMS 2009

Claim	Verzoeker	Omschrijving	Vergoeding	Datum	Besluit Commissie
T1ab3	Ws. Fryslân	Deeldeclaratie nr. 3 van kosten fase 4 4 gemalen Bergum Noordwest, bestek nr. 7615, aandeel NAM.	€ 105.548,73	08-09-09	gehonoreerd 22-09-09
T1ac1		Declaratie kosten fase 3 gemaal Soest, aandeel NAM.	€ 8.400,00	08-04-09	gehonoreerd afkoopsom 21-04-09
T1ac2		Declaratie kosten fase 4 gemaal Soest, aandeel NAM.	€ 114.170,88	16-06-09	gehonoreerd 30-06-09
T2ab1		Declaratie kosten fase 3 waterbeheersing in Bergum West in LW401, aandeel NAM.	€ 9.440,04	16-06-09	gehonoreerd 30-06-09
T3c		Aankondiging claim voor afkoop waterhuishoudkundige maatregelen Bergum Oost op basis aangepast fase 2 rapport.	-	08-09-09 27-10-09	kennisneming 17-11-09
T4a		Declaratie kosten fase 2, afronding	€ 50.551,22	27-10-09	gehonoreerd 17-11-09
T4b		Verzoek om instemming met afkoop waterhuishoudkundige maatregelen Bergum Midden op basis aangepast voorstel.	-	16-06-09 08-09-09 27-10-09	akkoord o.v. vrijwaring gevraagd 17-11-09
T5		Kosten eigen(technische) dienst (T): over geheel 2008.	€ 54.248,12	16-01-09	gehonoreerd 17-02-09
T5s		1 ^e en 2 ^e kwartaal 2009.	€ 24.089,96	08-09-09	gehonoreerd 22-09-09
T5t					
T16a3	Gemeente Tytsjerksteradiel	Kosten eigen (technische) dienst over geheel 2008.	€ 3.470,50	26-03-09	gehonoreerd 21-04-09
T16ba		Kosten totaal in fase 4 riolering Burgum, bestek 0805 na aanbest.	€ 1.197.000,- (raming)	23-01-09	gehonoreerd 17-02-09
T16ba1 t/m 9		- 9 deeldeclaraties aannemerskosten.		diverse data	gehonoreerd diverse data
T16bb1		- 1 deeldeclaratie bijkomende kosten.			
T16g		Kosten in fase4, aandeel NAM, Park Eeburcht, bestek 0804 na aanbest.	€ 127.274,-	13-11-08	gehonoreerd 17-02-09
T16g1 t/m 5		- 2 deeldeclaraties aannemerskosten. - 2 deeldeclaraties bijkomende kosten. (maatregelen gereed gekomen in 2009)		diverse data	gehonoreerd diverse data
T19	Ws. Fryslân	Plan van aanpak boezemkaden en oevers bebouwd Tytsjerksteradiel.	-	08-09-09	gehonoreerd o.v. 22-09-09
T20		Voorstel afkoop herinvesteringen en exploitatielast gemalen.	-	08-09-09	nader overleg 22-09-09
NF4c*		Declaratie kosten oriënterende studie. verzilting Dongeradeel.	€ 33.290,26	08-04-09	gehonoreerd 21-04-09
NF6c*		Onderzoeksresultaten inspectie oevers Dongeradeel; Infram. Declaratie onderzoekskosten.	- € 24.990,-	16-01-09 08-04-09	kennisneming 17-02-09 gehonoreerd 21-04-09
NF8a*		Kosten eigen (technische) dienst (NF): over geheel 2008.	€ 30.859,59	16-01-09	gehonoreerd 17-02-09
NF9*		Aankondiging maatregelen zeekeringen Waddenzee.	-	16-06-09	kennisneming 30-06-09

* Claims winningsgebied Noord Friesland (NF nummer) vallend onder de "Overeenkomst Fryslân" van juni 2006.